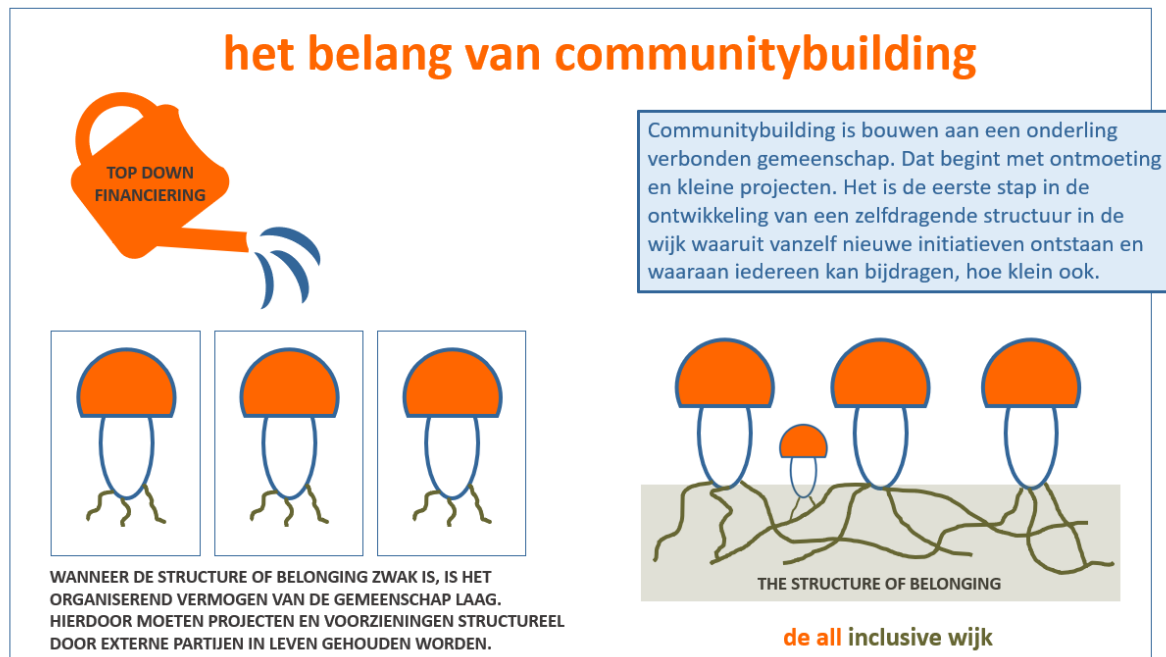

Transformatief Actie Leren

Inleiding

We gebruiken Transformatief Actie Leren als methodiek om vanuit het gezamenlijk lonkend perspectief een nieuw fundament en daarmee de nieuwe genetwerkte samenleving te bouwen. Het perspectief is leidend, missie is de baas, het systeem en dus de organisaties zijn volgend/faciliterend. Transformatief Actie Leren is een combinatie van de theorie van Jack Mezirow over transformatief leren en Action Learning.

Bron: Transitiezeizen

Transformatief leren

Deze theorie wordt toegepast in onderwijssituaties. Transformatief leren is het kritisch bewust worden van stilzwijgende veronderstellingen of verwachtingen en het beoordelen van hun relevantie voor het maken van een interpretatie. Deze manier van leren gaat verder dan het eenvoudig verwerven van kennis. Het biedt een constructieve en kritische manier waarmee je bewust leert betekenis geven aan je leven. Dit soort leren verandert voor veel mensen na toepassing in een fundamentele (transformatieve) verandering van hun wereldbeeld. Dit is het gevolg van een verschuiving van gedachteloze of onvoorwaardelijke acceptatie van beschikbare informatie naar een bewuste en reflectieve manier van leren die echte veranderingen ondersteunt. Combineer dit met een bestaande context en actuele problemen en het transformatief leren wordt direct in een actieleren vorm geleerd en toegepast.

Binnen Transformatief leren is aandacht voor twee type leren: instrumenteel leren en communicatief leren. Het instrumenteel leren is het actieleren met oorzaak en gevolg. Het communicatief leren gaat vooral over de communicatieve vaardigheden om eigen wensen, behoeften en emoties te kunnen communiceren. Beide vorm van leren zijn complementair en versterken elkaar.

Action Learning

Action Learning, of actieleren, is een visie op een onderwijsproces, waarin kennis en expertise niet voldoende zijn om een goede 'uitvoerder' te kunnen zijn. Kennis verouderd snel, ontwikkelingen halen de kennis vaak in, de toepasbaarheid varieert afhankelijk van de context. Dingen doen, het uitproberen van ideeën en het ontwikkelen van initiatieven maakt van mensen competente vakmensen. Daarbij is reflectie en dialoog essentieel. Actieleren werkt goed als kennis alleen is niet genoeg, samen leren belangrijk is en je wilt werken vanuit relevante vraagstukken.

Transformatief Actie Leren

Transformatief Actie Leren is een combinatie en bevat drie pijlers: transformatie, actie en leren.

Transformatie betekent letterlijk het omzetten (van iets) naar een andere vorm. Van de rups naar de vlinder. Deze andere vorm ontstaat alleen door de oude vorm los te laten en te ontdekken hoe de nieuwe vorm vleugels krijgt. De nieuwe vorm kun je niet herkennen in de oude vorm. Het is niet een aanscherping of verbetering. Het vraagt nieuwe uitgangspunten en het vloeibaar worden van de oude vorm. Anders kun je een rups nooit leren vliegen.

Actie staat voor het doen. In de ervaring kun je vervolgens leren wat werkt en wat niet. De ervaringen geven de input voor de juiste uitgangspunten, overtuigingen en contouren van de nieuwe vorm (de structuur/het systeem). Het doen vraagt korte feedbackloops om het instrumenteel leren te faciliteren.

Het **leren** biedt de grondhouding die nodig is om dit proces in goede banen te leiden. We weten namelijk nog niet precies wat de uitkomst zal zijn van de transformatie en welke talenten, gedrag en structuren we nodig hebben om het gezamenlijk perspectief duurzaam vorm te geven. Dat vraagt ruimte voor fouten maken, reflecteren, ontdekken en ontwikkelen.

Transformatief Actie Leren stimuleert innovatie en vernieuwing door te werken met verschillende creatieve denktechnieken en werkvormen. Deelnemers leren op een andere manier naar hun uitdaging te kijken en worden gestimuleerd door zelf met creatieve oplossingen te komen. Door co-creatie (medewerkers, partners, managers, inwoners) werken ze samen toe naar een concreet resultaat, waarmee men in de praktijk direct aan de slag kan. De focus ligt op praktijkvraagstuk en op het groepsproces.

Transformatief Actie Leren is:

- Het op een gestructureerde wijze gedragen en vernieuwende oplossingen vinden;
- Leren door te doen en te ervaren;
- Creatieve trainingsvormen waarin groep deelnemers d.m.v. dialoog, doen, reflectie, met en van elkaar leert

Belangrijke randvoorwaarden zijn:

- Groepsdynamiek bepaalt het succes;
- Samen werken voor gezamenlijk belang;
- Open en nieuwsgierige (leer)houding;
- Veilige leeromgeving;
- Positief leer-/innovatieklimaat.

Transformatief Actie Leren in Boekel

In de gemeente Boekel is de wens om te leren op twee niveaus: in de praktijk op individueel niveau (professionals, inwoners), maar ook op organisatieniveau (systeem, procedures, etc). Bij beide is het perspectief om armoede zoveel mogelijk te voorkomen of te verkorten. Deze leerprocessen worden gefaciliteerd in twee leergroepen. Een leergroep rond vroegsignalering armoede, waarin afstemming, effectiviteit en menselijkheid centraal staan. En een leergroep rond (armoede)preventie waarbij samen verantwoordelijk, eigen regie van bewoners en (gelijk)waardigheid centraal staan. In beide leergroepen zitten mensen persoonlijk in vanuit hun professie. Dit is een vereiste om een veilig leerklimaat te kunnen ontwikkelen met elkaar.

De leerdoelen in beide groepen zijn:

- Uitwisselen en leren met elkaar van wat werkt en wat niet. Beide vanuit hun eigen onderdeel. Maar ook in crossover, zodat er ook integraal geleerd wordt;
- Het onderwerp armoede en eigen regie bespreekbaar en laagdrempelig maken;
- Vaardigheden versterken om signalen bespreekbaar te maken met inwoners;
- Respectvol omgaan met de eigen regie en wensen van de ander;
- Regie vanuit inwoner doorvoelen – leren omdenken;
- Lessen uit doe-experimenten en casuïstiek vertalen naar de lerende eigen organisatie(s).

Het leren gebeurt in de groep vroegsignalering vanuit dagelijkse casuïstiek die de professionals zelf inbrengen. In de groep armoede preventie wordt geleerd vanuit de doe-experimenten met bewoners en professionals die hun eigen casuïstiek opleveren.

Belangrijke thema's in de leergroepen zijn:

- Missie de baas – het perspectief en niet het systeem is leidend;
- Ieder zijn eigen plek – over eigenaarschap en eigen regie;
- Speelveld en spelregels – over gelijkwaardig samenwerken met impact;
- Spanning is brandstof – diversiteit leren gebruiken om samen verder te komen.

Met deze beide leergroepen willen we het volgende bereiken:

- Deelnemers veranderen hun ziens- en werkwijze;
- Deelnemers weten elkaar beter te vinden en in te schakelen;
- Het ophalen van 2-3 haalbare scenario's of armoede te voorkomen of te verkorten;
- Een groter deel van de organisatie betrokken door het bespreekbaar en zichtbaar maken van vraagstukken;
- Een groter deel van de doelgroep voelt zich gezien en gehoord.

Transformatief Actie Leren kan ook met kinderen!

Actieleergroep Praktijkvraagstuk – Vroegsignalering (financieel redzaam)

Deelnemers zijn organisaties met professionals en vrijwilligers die een signalerende functie hebben in Boekel. De leergroep wordt aangevuld met een ervaringsdeskundige.

- Onderwijs -
- Dorpsteam – Jeannine van Wijk (wijkverpleegkundige)
- Stichting Leergeld – Willemien van den Broek / Ine Geerts
- Vluchtelingenwerk – Annelies / Diny van de Gevel
- Woningbouw – Ingrid van de Braak
- Ervaringsdeskundige – Hilly van Rixtel
- Schuldhulpverlening Meierijstad – Daisy van Heeswijk

De actieleergroep komt gedurende de periode van december – juni in totaal 8 keer bijeen. Dit gebeurt eens per 3 weken voor circa 2 uur. Het actieleren in deze groep bestaat uit 5 fases:

- Verkennen
 - o Samen ontwikkelen van ideeën. Samen weet je meer, krijg je meer gedaan en worden knelpunten eerder zichtbaar
- Oplossingen ontwikkelen
 - o Samen besluiten over wat uitgeprobeerd wordt.
- Kennis delen
 - o Samen ontwerpen van mogelijke oplossingen en strategieën. Ieder heeft in de praktijk voldoende kennis van het probleem, maar niemand heeft in zijn eentje alle kennis voor een oplossing
- Experimenteren
 - o Uitproberen in de praktijk, experimenteren en verslag leggen. Delen van ‘mislukte’ experimenten is net zo waardevol als delen van succesvolle experimenten
- Reflecteren
 - o Reflectie en doorvoeren van gekozen oplossing

Actieleergroep Innovatie - Preventie jeugd

We ontkomen niet aan de invloeden die ons dagelijks aangereikt worden betreft onze persoonlijke verantwoordelijkheid voor een ‘goed en gezond leven’, voeding, bewegen, rust, care e.a. Alles staat in het teken van ieders persoonlijke ambities en zelfbewustzijn, regisseur zijn over je leven en daarbij de wenselijke passende tools kiezen. Waar ‘aanbod’ de afgelopen jaren centraal stond, wordt er nu een ‘vraag’ verwacht hoe men persoonlijk een bijdrage levert aan een goed en gezond leven. Men is zelf verantwoordelijk voor de inhoud en wordt hierin uitgedaagd de juiste looprichting te kiezen.

Sport en bewegen zorgt voor sociale binding, leefbaarheid en integratie in de wijk en het heeft een prominente rol in de samenleving voor alle individuen van 0-100 jaar. Het streven is om sport, zorg, werk en welzijn met elkaar te verbinden binnen de sociale basisinfrastructuur. Samen werken aan een gemeente waar problematieken rondom eenzaamheid, schooluitval, criminaliteit en overlast worden aangepakt.

In de notitie “Leren en innoveren Boekel” staan uitgangspunten beschreven om een preventief aanbod te ontwikkelen ter voorkoming dat mensen in financiële problemen raken. Het gaat dan om bespreekbaar maken, bewustwording en gedragsverandering.

De gemeente heeft daarbij specifiek als wens aangegeven om te starten met het ontwikkelen van een preventief aanbod voor jeugd en jongeren, want dit ontbreekt momenteel. Vooral nog is de doelgroep jeugd en jongeren en daarmee tegelijkertijd hun wensen en behoeften onvoldoende in beeld. Om dus te kunnen leren en ontwikkelen, is het streven om zowel de gemeente als (lokale) professionals eerst beter inzicht te laten krijgen in de doelgroep. Kortom het begint bij ontmoeten: ontmoeten door activiteiten te organiseren die aansluiten bij de intrinsieke motivatie van kinderen (doe-experimenten). Vanuit het 'doen' kunnen thema's verbonden worden voor het bespreekbaar maken ervan, zoals omgaan met (zak)geld etc. Verder worden dan ook de kinderen en jongeren zichtbaar die (hulp)vragen hebben, zodat deze op maat ondersteund kunnen worden. Het advies rondom het (preventief) beweegaanbod dient aan te sluiten bij de huidige netwerkpartners in de gemeente Boekel zodat ontwikkelingen aldaar geborgd en verankerd kunnen worden.

On Tour

Vanuit de kennis, expertise en ervaringsdeskundigheid rondom inzet van sport en bewegen als doel, maar zeker ook als middel om mensen (letterlijk en figuurlijk) in beweging te brengen, is het Sport Expertise Centrum (SEC) benaderd om een uiteenzetting te geven van de mogelijkheden die zij kunnen bieden.

Combinatiefunctionarissen van het SEC gaan "op reis" door de gemeente Boekel. Samen met de combinatiefunctionaris reist ook een koffer mee met de activiteiten. Met On Tour willen we zoveel mogelijk jeugd en jongeren uitdagen om na schooltijd te bewegen.

Thema-activiteiten

- On Tour bestaat steeds uit een blok van vier weken waarbij telkens één thema centraal staat
- Er wordt altijd gezocht naar de samenwerking met lokale partners (denk aan maatschappelijk partners, sportaanbieders, jeugdzorg-instellingen, kinderopvang en onderwijs)
- Vooraf worden locaties vastgesteld als vindplaatsen
- Per locatie wordt dan wekelijks voor minimaal een dagdeel een activiteit aangeboden. Dit herhaalt zich dan 4x alvorens de volgende activiteit start op een volgende locatie

Rollen SEC:

- SEC als procesbegeleider en verbinder
- SEC als uitvoerder van beweegactiviteiten

Kosten inzet SEC

- Uitvoeringskosten van de activiteiten zijn per dagdeel € 240 euro. Uitgaande van 26 weken zijn de uitvoeringskosten voor de gehele doorlooptijd dan € 6.240 euro
- Kosten voor de inzet SEC als procesbegeleider (uitgaande van een doorlooptijd van 26 weken) zijn voor de gehele doorlooptijd: € 3.380

De totale kosten voor de duur van 26 weken komen dan uit op € 9.620,-. De genoemde bedragen zijn exclusief BTW en reiskosten. Het advies is om daarnaast ook een bedrag van € 5.000,- te reserveren voor als werkbudget voor de preventiemedewerker dorpssteam voor bijvoorbeeld huurkosten locaties en promotiemateriaal.

Totale overzicht van de kosten exclusief BTW gespecificeerd per jaar:

2020:

- Proces-/ en uitvoeringskosten SEC voor 2 dagdelen € 750,-
- Reiskosten SEC € 20,-
- Werkbudget € 1.000,-

2021:

- Proces-/ en uitvoeringskosten SEC € 8.870,-
- Reiskosten SEC € 228,-
- Werkbudget € 4.000,-

Randvoorwaarden/advies

Om op langere termijn lokale borging/verankering van de (preventie) activiteiten te realiseren, is het advies om:

- 4 tot 6 lokale partners (vindplaatsen) te betrekken (per partner: uitvoering van 1 dagdeel per week gedurende 4 weken). Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van projectleider, preventiemedewerker dorpssteam en medewerker SEC.
- Vanuit doe-experimenten samen te leren, ontdekken en ontwikkelen (= actieleergroep preventie)
- Klein te beginnen, maar daarbij ook alvast oog te hebben voor de (mogelijke olievlek op) langere termijn
- Vanaf de start lokaal draagvlak en betrokkenheid te creëren bij partijen en organisaties die (op termijn) een nadrukkelijker rol richting uitrol, uitvoering, begeleiding en borging kunnen vervullen (= voorwaarde voor succes op langere termijn).
- Daarbij oog te hebben voor het doorlopend betrekken van zowel professionals op operationeel, tactisch als op strategisch niveau (beslissers/(co)financiers) (= MIT en kerngroep)
- Kortom: om aanvankelijk de kennis en expertise van SEC te benutten als zowel uitvoerder als projectbegeleider, maar deze uiteindelijk af te bouwen tot veelal facilitator.

Doe-experimenten Jeugd en Jongeren

Activiteit gericht op ontmoeten jeugd tot en met 12 jaar

In december starten we met een 'Liberation Bootcamp' waarbij de deelnemers op ludieke wijze getraind tot een echte soldaat. Zo wordt onder andere een tijgerbaan afgelegd en een verdedigingslinie gebouwd. Ook wordt gewerkt aan kracht en conditie. Bij het pijl en boog schieten staat de techniek centraal. De oefeningen kunnen worden aangepast op elk leeftijdsniveau. De activiteit is het middel. Door aan te sluiten bij de intrinsieke motivatie van de jeugd kunnen we vervolgens onderwerpen bespreekbaar maken en informatie ophalen. Onderwerpen die bespreekbaar worden gemaakt tijdens de bootcamp zijn: 'Omgaan met zakgeld', 'Social dilemma (druk van social media)'. Tijdens deze gesprekken worden dan ook de kinderen zichtbaar die (hulp)vragen hebben, zodat deze op maat ondersteund kunnen worden.

De eerste activiteit (dagdeel) wordt gehouden in december in sporthal De Burght.

De eerste activiteiten worden in samenwerking met Stichting Binnensport Boekel en de GGD georganiseerd. Het is de bedoeling om voor de duur van 3 maanden wekelijks 1 dagdeel per week een activiteit aan te bieden op opeenvolgende 3 vindplaatsen in Boekel.

Partners en Deelnemers Boekel bij startactiviteit:

- Dorpsteam – Tobias Jubbega
- Stichting Binnensport Boekel – Anke van Haandel en Lisanne Polman
- SEC – Joyce van Orsouw
- GGD – Carmen van Daal

Activiteit gericht op ontmoeten doelgroep jongeren 16+ jaar

Begin 2021 gaan we voor de duur van 3 maanden een aantal activiteiten organiseren voor de jongeren 16+ . Voor deze activiteiten willen we gebruik gaan maken van het paintball terrein Venhorst. Verder wordt onderzocht of we kunnen gaan samenwerken met een lokale ondernemer. De lokale ondernemer in Boekel heeft een sport-/fitness studio en geeft tevens training aan jongeren gericht op het verhogen van weerbaarheid en het vergroten van zelfvertrouwen. De sportschool verkeert vanwege de corona maatregelen in zwaar weer. Door samen te werken in co-creatie met de eigenaar van de sportschool kunnen we meerdere doelen dienen gericht op preventie en armoede.